

De terugreis naar de moedertaal

Roman - Tim Parks blijft dicht bij huis in *In extremis*, zijn nieuwe roman over de dood van een moeder. **KATHY MATHYS**

Voor de moeder van Thomas is het lichaam niet meer dan een omhulsel, een onhandige container voor de geest, de ziel, iets waaraan je best zo weinig mogelijk aandacht schenkt. Ze ligt op sterven. Haar zoon wil de hospice bereiken voor ze haar laatste adem uitblaast.

Thomas is een linguïst, die heel wat gemeen heeft met de schrijver, de Brit Tim Parks. De man kampt met bekkenbodemproblemen, voelt voortdurend de aandrang om te plassen. Hij heeft zijn vrouw en kinderen verlaten voor een nieuwe partner en werkt in een academisch milieu. Net als Parks is hij gevoelig voor taalverschuivingen, ergert hij zich aan de amerikanismen die zowat in elke taal binnensluipen.

Thomas, die even ongelovig is als zijn Bijbelse naamgenoot, is op een congres in Nederland wanneer zijn zus hem laat optrommelen bij het sterfbed. Hij is er te gast als proefpersoon voor kinesisten die een nieuwe techniek voor bekkenwandmassage willen uitproberen. Daartoe brengen ze een staaf in de anus. Parks beschrijft de behandeling in detail. Hij heeft daarbij niet enkel komische intenties, maar laat ook zien dat we wel degelijk ons lichaam zijn, hoe de moeder daar ook over mag denken. *In extremis* is een roman over tegenstellingen, die tussen het fysieke en het geestelijke, die tussen het aardse en het hemelse, het zichtbare en het verborgene.

'Mijn moeder bezoeken betekende een moment van maximale verwarring over wie ik ben', schrijft Parks. Onderweg naar het sterfbed overdenkt hij de keuzes die hij heeft gemaakt. Deed hij er goed aan om te gaan voor een jonge, nieuwe vrouw? Wat betekent het om op te groeien in een gezin waar het fysieke zo werd veronachtzaamd? Thomas denkt terug aan de korte periode die hij enkele jaren geleden in het huis van zijn moeder doorbracht. Hij ergerde zich aan haar geneurie, 'een vlammenschild, opgericht tegen een vreemd ruimteschip'. Toch was er ook sprake van verbondenheid.

Het stervende lichaam

Parks schreef een uitgesponnen roman waarin een minimum aan gebeurtenissen plaatsvindt. Hij besteedt veel aandacht aan Thomas' reis naar de hospice, aan de hindernissen op zijn pad. Het kloppende hart

van de roman is vreemd genoeg het deel waarin een leven ophoudt. Vlekkerig ziet de moeder eruit aan het eind, kwabbig, wasachtig. Haar tumoren stinken. Dan beginnen de laatste uren van haar leven. Zus en broer schuiven aan; zij is diep religieus, hij een scepticus. De kinderen kunnen het niet echt met elkaar vinden, maar tijdens die uren daalt er een stilte en rust neer. Parks beschrijft die op een manier die herinnert aan zijn passages over vipassana-meditatie in *Leer ons stil te zitten*. Thomas, een nerveuze verteller, die de lezer toespreekt in lange en rusteloze zinnen, houdt eindelijk op met praten.

De gedachtestromen van de linguïst veranderen voortdurend van kleur. Onstandvastig zijn zijn overwegingen. We zitten in zijn hoofd, krijgen elke gedachtesprong mee. Jammer dat de schrijver zichzelf herhaalt. Het boek had meer scherpte gehad zonder die terugkerende passages. Ook de grappen over de anale massages keren net te

Het kloppende hart van de roman is vreemd genoeg het deel waarin een leven ophoudt

vaak terug. Of je dit boek helemaal in de armen sluit, zal afhangen van hoezeer je bestand bent tegen de neurotische overpeinzingen van de verteller.

In extremis bevat een nevenverhaal over een vriend van Thomas die wel bij zijn eerste vrouw is gebleven. Thematisch is dit interessant, maar de manier waarop de schrijver het afwikkelt, is minder geslaagd.

Parks is op zijn best wanneer hij zijn blik richt op het lichaam, zowel het stervende als het jonge, gezonde lichaam van zijn geliefde. Hij treedt in detail, kijkt nooit weg. De passages over de stervende moeder zijn ijzige wekkend.

★★★★☆

Tim Parks

In extremis.

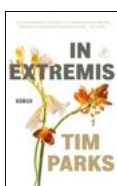
Vertaald door Corine Kisling.

De Arbeiderspers, 399 blz.,

21,99 € (e-boek 12,99 €).

Oorspronkelijke titel:

'In extremis'.



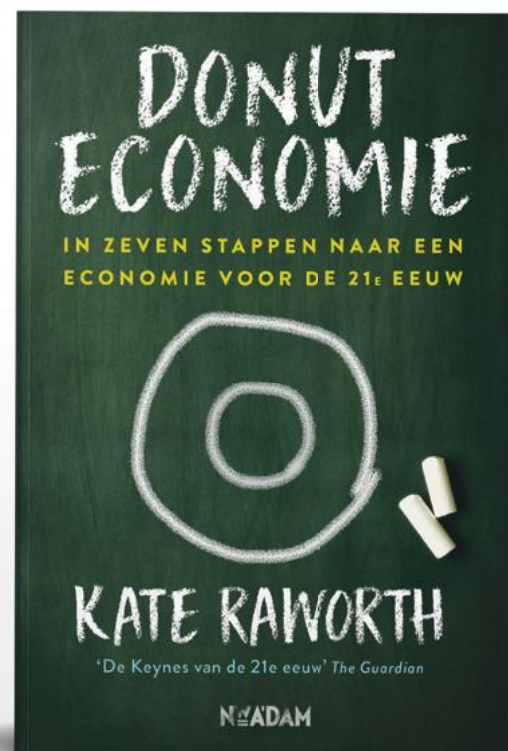
Algiers, ca. 1962: een benauwende sfeer van verdachtmaking en geweld.

© Dominique Berretty/Gamma-Rapho via Getty Images

Langzaam maar zeker dringen de verschrikkingen van de Algerijnse oorlog de cabrio binnen

Schrijven is voor Maurice Pons altijd een geheime activiteit geweest, haast iets om je voor te schamen

De mooiste boeken voor onder de kerstboom



Een inspirerend economisch model voor de 21e eeuw



Lees nu het complete verhaal!

Nu verkrijgbaar in de boekhandel en online

NWADAM